

JAVNA TRIBUNA

glasilo SZDL občine Ljubljana-Šiška

ENO SO ŽELJE, DRUGO PA MOŽNOSTI

Letni oddih je za nami in spet smo se znašli na svojih delovnih mestih. Eni v industrijskih dvoranah, drugi za pisalnimi mizami in stroji, tretji za trgovskimi pultji, skupaj pa na sestankih družbeno političnih organizacij ter na zborih volivcev. Začelo se je novo delovno obdobje in zato je uredništvo Javne tribune pripravilo razgovor s predsednikom skupščine občine Ljubljana-Šiška Danilom Sbrizajem, predsednikom konference občinske organizacije SZDL Ljubljana-Šiška ing. Marcelom Svetetom in sekretarjem občinskega komiteja ZKS Ljubljana-Šiška Stanetom Peterco. Pogovor je stekel o najbolj aktualnih vprašanih, kot so vprašanje komunale, otroškega varstva, odnosov občinske skupščine do občanov in smeri reorganizacije družbeno političnih organizacij v občini.

Na območju občine Ljubljana-Šiška prebiva 56.315 prebivalcev. Letni prirast prebivalstva je 23,95%. Tako hitro naraščanje števila prebivalcev povzroča mnogo problemov, predvsem na področju komunale.

DANILO SBRIZAJ: Šiška je verjetno največje gradbišče v Sloveniji. Zaradi tega je pri nas zelo pereče vprašanje komunale ureditve. Vrstijo se pritožbe, da so cene za zemljišče, ki vključujejo tudi stroške za komunalno ureditev, previsoke. Vprašanje je tudi, kdo naj financira priključke za individualno komunalno potrošnjo, to je za vodovod, plin, elektriko itd. Primarne vode financira sklad za komunalno urejanje zemljišč oziroma Standard, sekundarni vodi pa so po zakonodaji stvar komunalnih podjetij, kot na primer Mestne plinarne, Mestnega vodovoda itd., ki pa lastnih sredstev nimajo. Sredstva bi komunalna podjetja lahko dobila le, če bi dvignila cene svojih storitev, ki pa so administrativno določene. Za sedaj so našli rešitev, ki pa žal dviga ceno stanovanj. Kupec stanovanja plača ob nakupu tudi priključke, vendar dobi za ta znesek obveznice, to se pravi, da kreditira podjetje za dobo 50 let.

Še vedno se najdejo podjetja, ki cene zemljišča, v katero je vključen tudi prispevek za komunalno urejanje zemljišča, ne vračunavajo v investicije. To seveda razširja našo investicijsko fronto.

STANE PETERCA: Po mojem mnenju se je v Šiški treba o komunalnih vprašanih dokončno pogovoriti, saj je to področje, ki neposredno prizadeva vsakega občana.

Strinjam se z načelom, da mora tisti, ki nekaj uporablja, to tudi financirati. Vprašanje pa je, ali tisti, ki sredstva prispeva, dejansko dovolj vpliva na gospodarjenje z njimi, to je na to, ali bodo sredstva dejansko uporabili za to, za kar so bila namenjena, ali jih bodo res racionalno porabili in ali bodo ostala tam, kjer so bila zbrana. Vprašanje je tudi, koliko so občani seznanjeni s sistemom financiranja komunale izgradnje. Občani, ki jih ta problem zanima, se sicer na zborih volivcev ali na svojih krajevnih skupnostih lahko seznanijo s sistemom financiranja komunale izgradnje, vendar je to še vedno premalo in bi bilo treba ta

Nadaljevanje na 8. strani

Stari del Šiške le nekaj metrov od Celovške ceste

Foto M. Ciglič

Kje so vzroki?

Često slišimo o notranjih težavah nekaterih gospodarskih organizacij in se vprašujemo, kje so vzroki zanje.

Znano je, da v splet notranjih odnosov sodita tudi delovna disciplina in usklajevanje proizvodnega programa podjetja z zahtevami domačega in tujega trga. Poglejmo primer: podjetje že četrto stoletje šablonsko izdeluje pet ali šest vrst izdelkov, kot so bili v modi pred leti. Za kolektiv je tak sistem proizvodnje mikaven, ker zanj ni treba drugega kot obrtniška spretnost. Pri tem pa se ne zaveda, da si po nepotrebnem kopiči zaloge in zanje zamaša isče kupcev. Zaradi zalog si onemogoča zbiranje sredstev za razširjeno reprodukcijo, ki je pogoj za moderniziranje proizvodnje. Trg zahteva novosti. Teh pa kolektiv z obrtniško miselnostjo in zastarelo mehanizacijo ne more proizvajati. Ko pride tako daleč, vodstvo podjetja, seveda če je strokovno kakovostno, pravilno presodi, da je treba izvesti reorganizacijo in modernizacijo proizvodnje in izdelati program dela in program notranje organizacije podjetja.

V tem trenutku se marsikje kot plevel med žitom pojavijo zagovorniki stare miselnosti. Če smo doslej uspevali, bomo tudi v prihodnje, le direktor in njegovi, ki se ponašajo z diplomami fakultet, visokih in višjih šol, nam hočejo vsiliti nekaj, kar je v „nasprotju“ z našo tradicijo. Začne se spor med administracijo z operativno in neposrednimi proizvajalci, medsebojni notranji odnos postane napet. Srž vsega je nepoznavanje odvisnosti neposrednih in posrednih proizvajalcev ter premajhna delovna zavest, da o družbeno-politični zavesti ne govorimo. V ozadju je lahko tudi strah pred strokovnjaki.

Tako nastane gospodarsko-politični problem. Nastopata dve struji: vodstvo podjetja z upravo, ki mora vsak dan proučiti povprečno dva in pol nova predpisa, in tehnični ter komercialni kader, na drugi strani pa stojijo stari in ugledni mojstri, ki za seboj večkrat potegnejo del kolektiva, okrepljenega z demagogi. Začnejo se trenja, očitki letijo sem in tja, delovni polet pada, spori v podjetju preplavijo tovarniško ograjo in se zlijejo po bližnji in daljni okolici; zapletli so vse večji, dokler ne trešči kot strela z jasnega neba — prisilna uprava.

Direktor je odstavljen. Prisilna uprava ureja in uredi gospodarsko stanje in proizvodnja spet steče tako, kot je treba. Duhovi se pomirijo. Pride novi direktor, nova metla. Vse gre kot po loju. Toda le kratek čas. Tudi pod novim vodstvom začne polagoma pronicati na dan stara miselnost. Zgodba se tako začne od kraja.

Mar ni večkrat vzrok za to v nezdravih medsebojnih odnosih?

Kako bi bilo, če bi družbeno politične organizacije občine takrat, ko se začnejo položaj v podjetju zapletati, takoj priskočile na pomoč in brez deklaracij na sejah, sestankih in konferencah stopile pred delovni kolektiv ter bi mu trezno in avtoritativno pojasnile, kaj je samoupravljanje, kam vodi sektaštvo, ki ga podpihuje neznanje, kaj so zakonite dolžnosti direktorja in njegovih strokovnih sodelavcev in da anarhija po načelu „mi in vi“ pripelje do gospodarskega poloma tudi podjetje, ki ima bodočnost?

Smiljan VOLČIČ

Natečaj za pionirsko fotografsko razstavo občine Ljubljana - Šiška

Uredništvo Javne tribune želi omogočiti mladim ljubiteljem fotografije, da bodo svoja dela lahko predstavili domačemu občinstvu na razstavi, ki bo ob Dnevu republike v prostorih skupščine občine Ljubljana-Šiška. Zato razpisujemo natečaj z naslednjimi pogoji:

1. Na razstavi lahko sodelujejo šolski fotokrožki vseh osnovnih šol iz občine Ljubljana-Šiška.
  2. Fotografije in fotogrami morajo biti izdelani v črno-beli tehniki.
  3. Najkrajša stranica fotografije mora meriti najmanj 18 cm.
  4. Tema: Moja doživetja, vtisi in srečanja.
  5. Dela morajo biti izdelana v šolskem fotografskem laboratoriju.
  6. Dela ne smejo biti kaširana (brez roba).
  7. Posamezni krožek lahko pošlje neomejeno število posameznih del ali kolekcij po 3-5 fotografij.
  8. Dela je treba poslati na naslov Uredništvo Javne tribune, Trg prekomorskih brigad 1, najkasneje do 15. novembra 1967. Kasneje prejetih del žirija ne bo ocenila.
  8. Na hrbtni strani vsake fotografije morajo biti naslednji podatki:
    - naslov dela,
    - ime, priimek, razred in naslov avtorja,
    - naziv in naslov fotokrožka.
 Dela, ki ne bodo opremljena z navedenimi podatki, ne bodo prišla v poštev za razstavo.
  10. Najboljša dela bodo nagrajena.
- Uredništvo Javne tribune želi vsem mladim fotoamaterjem mnogo uspeha pri njihovem delu.

Nadaljevanje s 1. strani

ENO SO ŽELJE, DRUGO PA MOŽNOSTI

vprašanja postaviti tudi na dnevne rede sej skupščine občine in družbeno političnih organizacij.

DANILO SBRIZAJ: Družbeno odgovornost in družbeni nadzor nad racionalno porabo teh sredstev lahko dosežemo z družbenimi organi, na primer z upravnim odborom sklada za komunalno urejanje zemljišč, in s cenami, ki lahko vplivajo na to, da se sredstva za komunalno urejanje zemljišč racionalno trošijo. Gre v bistvu za konkurenco: če bo nekdo dobil urejeno zemljišče ceneje recimo v Domžalah, bo raje gradil tam. Pri tem pa ostane še vedno nerazčiščeno vprašanje komunalnih podjetij. Res je sicer, da cene tem podjetjem potrjuje Mestni svet, vendar v samem podjetju potrošniki nimajo nobenega vpliva (razen v „Domu“). Ti problemi za sedaj pravno še niso določeni. Mislim, da bi lahko dosegli učinkovito družbeno kontrolo tako, da bi uporabili vsa sredstva javnega obveščanja.

Popolnoma se strinjam s tem, da je izredno pomembno, da se sredstva za komunalno urejanje res namensko in racionalno uporabijo, kajti prispeva jih kupec stanovanja, ki se pojavi naknadno in na njihovo porabo ne more vnaprej vplivati.

Otroško varstvo je del komunalnega standarda. Znano pa je, da je prav v Šiški to

vprašanje slabše rešeno kot v vseh drugih ljubljanskih občinah.

MARCEL SVETE: Otroško varstvo pri nas v Šiški res ni zadovoljivo rešeno. Če upoštevamo, da so se kapacitete v petih letih povečale za 340 mest, je to ob tako živahni stanovanjski izgradnji smešno nizka številka. Bežigrad je povečal kapacitete v primerjavi z letom 1962 za 100%. Vič, ki je najskromnejša ljubljanska občina, ima v varstvenih ustanovah 100% več otrok kot Šiška, čeprav so občani Šiške glede na narodni dohodek na drugem mestu v Sloveniji. Skupščina bi morala povečati sklade za financiranje otroškega varstva. Predviden pa je tudi nov način financiranja vzgojno varstvenih domov, in sicer z delom sredstev, zbranih z otroškimi dodatkom. Vprašanje pa je, če bo ta sredstva mogoče uporabiti tudi za investicije. Verjetno jih bomo uporabili za izpopolnjevanje in izvajanje občinskega programa.

V prihodnjih letih bo treba otroškemu varstvu posvetiti še več pozornosti in razmisliti tudi o tem: skupščina občine daje veliko sredstev za letovanja otrok, vprašanje pa je, ali je tritedensko bivanje v koloniji več od novega varstvenega oddelka.

DANILO SBRIZAJ: Poleg komunale je otroško varstvo pri nas najbolj pereč problem. V ljubljanskem merilu smo glede otroškega varstva na zadnjem mestu, ne glede na to, da se število prebivalstva pri nas najhitreje večja.

Pri negospodarskih investici-

jah bomo v bodoče posvetili največ pozornosti prav otroškemu varstvu. Razmisliti pa bi bilo treba tudi o razpisu samoprispevka občanov za povečanje vzgojno varstvenih kapacitet. Otroško varstvo je treba reševati predvsem v okviru krajevnih skupnosti, saj je izrazito komunalno vprašanje.

Zanima nas odnos občinske skupščine do občanov preko zborov volivcev in problemi, ki se tu najpogosteje pojavljajo.

DANILO SBRIZAJ: Istočasno kot skupščina občine je začel delati tudi klub odbornikov, saj je bil njegov program že izdelan. Dogovorili smo se, da bodo tudi člani kluba iniciatorji stikov z volivci. Za sedaj je težko reči, ali se je stanje izboljšalo ali poslabšalo, ker skupščina v novi sestavi še ni imela zborov volivcev. Klub odbornikov pa je že organiziral sestanek s poslanci.

MARCEL SVETE: S sodelovanjem odbornikov — bolj kot poslancev — z delovnimi organizacijami in volivci smo lahko zadovoljni. Oblik sodelovanja občanov s skupščino občine je bilo več. Naj jih nekaj naštejemo: javne tribune, zbori občanov, ki so obravnavali vprašanje komunalne samouprave, in zbori volivcev, ki so imeli na dnevnem redu med drugim tudi komunalni prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Občani pričakujejo od odbornika, da bo na zboru volivcev odgovoril na vsa vprašanja v zvezi z delom skupščine občine. Vendar je odborniku težko podrobno tolmačiti ukrepe, ki so v teku ali one, ki so v pripravi. Treba ga je razumeti, saj je tudi on v stalnem delovnem razmerju in ima za delo v skupščini občine in za zbere volivcev na voljo le svoj prosti čas.

Drugi problem je udeležba na zborih volivcev. Udeležba je na oko majhna, vendar moramo pri tem upoštevati, da je odvisna od sestave dnevnega reda in aktualnosti tem, ki so v obravnavi. Čeprav se zbori volivcev udeleži minimalno število udeležencev, lahko odbornik na njem kljub temu iz-

ve za mnenje svojih volivcev. Zato je treba to obliko sodelovanja med skupščino in volivci še krepiti, po drugi strani pa morajo tudi krajevne organizacije SZDL ter krajevne skupnosti odbornikom nuditi pomoč pri njihovem delu.

DANILO SBRIZAJ: Udeležba na zborih volivcev ne more biti edini barometer javnega mnenja, saj na zbor volivcev ljudje ne pridejo samo zaradi tega, ker bi jih neka stvar zanimala — o teh stvareh se lahko informirajo v sredstvih javnega obveščanja — ampak predvsem, da bi določeno stvar kritizirali, ali pa kaj novega predlagali.

STANE PETERCA: Občutljivejši barometer javnega mnenja je delo krajevnih skupnosti. Občani danes ne hodijo na zbere občanov iz formalizma ali zato, da bi dokazali svojo pripadnost socializmu. Udeležijo se zborov volivcev, ki ima na dnevnem redu vprašanja, ki jih zanimajo. Zaradi tega danes občani na zborih tudi ne sedijo več molče, ampak so aktivni.

Bolj problematičen je stik poslancev z volivci in s skupščino. Od poslancev ne moremo zahtevati, da se udeležijo prav vsakega zbora volivcev, volivcem pa je seveda treba omogočiti, da se seznanijo z delom naših republiških in zveznih predstavniških teles in obratno, da svoje poglede na določene probleme in svoje predloge za najboljše rešitve lahko posredujejo poslancu.

DANILO SBRIZAJ: Vse odločbe komunalnega značaja pošiljamo v vednost krajevnim skupnostim. Na seje skupščine občine vabimo tudi zastopnike krajevnih skupnosti in pošiljamo krajevnim skupnostim ves material za seje skupščine. S tem materialom krajevne skupnosti lahko seznanijo občane, da bodo le-ti lažje aktivno sodelovali pri sestavljanju predlogov za uspešno delo skupščine.

Smo v času reorganizacije družbeno političnih organizacij. Znan nam je namen tega procesa, zanimajo pa nas rezultati.

STANE PETERCA: Učinek reorganizacije moramo še v večji meri poglobiti v enotno delovanje vseh subjektivnih sil v komuni pri preseganju meja delovnih organizacij, pri razvoju samoupravnih odnosov in krepitvi komune kot samoupravne skupnosti.

V teh prizadevanjih žal premalokrat pridemo do konkretne akcije. Večkrat gre do naša prizadevanja mimo vprašanj, ki občane zelo zanimajo. Še vedno preveč ocenjujemo delo in napore drugih, manj pa svoje lastne. Premalo samostojno razmišljamo, da bi lahko sami izkoristili vse možnosti za reševanje nekaterih problemov. Ne smemo se zapirati vase, ampak moramo razvijati iniciativo in aktivnost pri izkoriščanju lastnih možnosti. Le preko te aktivnosti bomo lahko vplivali na širšo družbeno skupnost.

Najpogosteje premalo poudarjamo uspehe, ki jih dosežemo, in kritično obravnavamo le stvari, ki jih je naš razvoj prerastel. Običajno jih obravnavamo kot slabosti ali celo kot napake. Tudi družbeno politični aktivisti mnogokrat preozko ocenjujejo aktivnost družbeno političnih organizacij samo po številu sestankov in sodelovanju na teh sestankih. Dejstvo je, da veliko število občanov v različnih organih vsak dan ustvarjalno sodeluje pri reševanju različnih problemov.

Če je družbena reforma (v najširšem smislu) tista, ki zahteva, da se reorganiziramo, da osvajamo moderne metode proizvodnje, da razširjamo višjo stopnjo samoupravnih odnosov itd., potem rezultati pri izvajanju reforme kažejo, kako daleč smo z reorganizacijo družbeno političnih organizacij prišli. Rezultati niso neugodni. Napravili smo velik korak naprej, čeprav smo nalteli na vrsto problemov in vprašanj. To smo pravzaprav tudi pričakovali, saj so želje eno, drugo pa dejanska pogoji in možnosti. Seveda pa moramo tudi s hotenji pozitivno prispevati k temu, da bomo možnosti lahko res najbolje izkoristili. **Bruno LAGLER**

Tiskarna „Slovenija“

L J U B L J A N A, K U M E R D E J E V A U L I C A (N O V A Z G R A D B A)

Telefon 51-310, 51-970

Izdeluje vse vrste obrazcev za ročno in strojno obdelavo, prospekte v eni ali več barvah, časopise, brošure, revije, knjige, plakate, letake, čestitke, vizitke, poročne karte in vse druge vrste tiskovin ter knjigoveške izdelke ● Na telefonski poziv pride prevzet naročila naš zastopnik ● Naročnikom v Ljubljani dostavljamo tiskovine z našim vozilom.

PRIPOROČAMO SE ZA CENJENA NAROČILA I